

ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ (ΕΑΔΗΣΥ)

1ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνεδρίασε στις 18 Οκτωβρίου 2023 με την εξής σύνθεση: Ιωάννης-Κωνσταντίνος Χαλκιάς, Πρόεδρος, Αικατερίνη Ζερβού, Μέλος - Εισηγήτρια και Αθηνά Μπουζιούρη, Μέλος.

-Για να εξετάσει την προδικαστική προσφυγή με ημερομηνία 08.09.2023 και Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) ΕΑΔΗΣΥ **1365/11.09.2023** του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «*****», διακριτικός τίτλος «*****» (στο εξής «η προσφεύγουσα»), που εδρεύει στην ***** , επί της οδού ***** αρ. ***** και εκπροσωπείται νόμιμα.

ΚΑΤΑ

-Της **ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ ***** (ΔΙ.Α. ***** Α.Α.Ε.)** (στο εξής «η αναθέτουσα αρχή») νόμιμα εκπροσωπούμενης.

=====

Με την προδικαστική προσφυγή η προσφεύγουσα ζητά την ακύρωση της Διακήρυξης της Αναθέτουσας Αρχής με ΑΔΑΜ *****

Η συζήτηση άρχισε, αφού άκουσε την Εισηγήτρια.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά τον Νόμο

1. Για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής καταβλήθηκε το νόμιμο παράβολο ποσού 15.000,00 ευρώ, σύμφωνα με τα άρθρα 363 ν. 4412/2016 και 5 πδ 39/2017 και την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, (κωδικός ηλεκτρονικού παραβόλου*****).

2. Με τη Διακήρυξη της αναθέτουσας αρχής, με αριθμό ***** προκηρύχθηκε ανοικτός ηλεκτρονικός διαγωνισμός με αντικείμενο την ανάδειξη αναδόχου του έργου «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΜΟΝΑΔΑΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΗ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΝ ΣΤΕΡΕΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ***** & ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΚΙΝΗΤΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΣ ΜΕΑ *****» συνολικής εκτιμώμενης αξίας 43.599.897,66 ευρώ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ. Ως κριτήριο ανάθεσης ορίστηκε αυτό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας- τιμής, με αξιολόγηση μελέτης. Ως καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών ορίστηκε η 22.09.2023 και κατόπιν παράτασης με απόφαση του ΔΣ της αναθέτουσας αρχής, που ελήφθη κατά τη συνεδρίαση της 14^{ης}.09.2023, η 28.11.2023. Η Διακήρυξη αναρτήθηκε στο ΚΗΜΔΗΣ στις 25.08.2023 (ΑΔΑΜ: *****) και στο ΕΣΗΔΗΣ, μέσω του οποίου διενεργείται ο διαγωνισμός με συστημικό α/α *****.

3. Η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή: α) έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα, καθόσον κατατέθηκε στις 08.09.2023 στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού, η δε προσβαλλομένη Διακήρυξη αναρτήθηκε στο ΚΗΜΔΗΣ στις 25.08.2023 β) ασκήθηκε με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του πδ 39/2017 και γ) κοινοποιήθηκε στην ΕΑΔΗΣΥ από την προσφεύγουσα αυθημερόν με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

4. Με την Πράξη του Προέδρου του 1^{ου} Κλιμακίου με αριθμό 1620/2023 ορίστηκε η εισηγήτρια και η ημερομηνία συζήτησης της προσφυγής, ενώ στις 25.09.2023 η αναθέτουσα αρχή απέστειλε εμπρόθεσμα τις απόψεις της επί της προδικαστικής προσφυγής με αριθμό πρωτοκ. 16292/25.09.2023, με τις οποίες ζητά την απόρριψή της.

5. Η προσφεύγουσα κατέθεσε το Υπόμνημά της με όμοια ημερομηνία για την αντίκρουση των απόψεων της αναθέτουσας αρχής εμπρόθεσμα στις 02.10.2023, ήτοι την επόμενη εργάσιμη ημέρα μετά την πάροδο της προβλεπόμενης προθεσμίας που έληγε την Κυριακή 01-10-2023.

6. Σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 360 του ν. 4412/2016 και την παρ. 1 του άρθρου 3 του πδ 39/2017 προβλέπεται ότι: *«Κάθε ενδιαφερόμενος ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί συγκεκριμένη σύμβαση του νόμου αυτού και έχει ή είχε υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της εσωτερικής νομοθεσίας, υποχρεούται, πριν από την υποβολή των προβλεπόμενων στον Τίτλο 3 ένδικων βοηθημάτων, να ασκήσει προδικαστική προσφυγή ενώπιον ήδη της ΕΑΔΗΣΥ κατά της σχετικής πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής».*

7. Κατά την έννοια των διατάξεων των άρθρων 346 (παρ. 1 και 2) και 360 (παρ. 1) του ν. 4412/2016, εάν ο ενδιαφερόμενος για την ανάθεση δημόσιας σύμβασης ασκήσει προδικαστική προσφυγή κατά της σχετικής Διακήρυξης, πρέπει, προκειμένου να θεωρηθεί ότι ασκεί την αίτηση με έννομο συμφέρον, σε περίπτωση που δεν υποβάλει προσφορά εντός της προθεσμίας υποβολής της, να επικαλεσθεί άμεση βλάβη από όρο της Διακήρυξης ο οποίος παραβιάζει, κατ' αυτόν, τους κανόνες που αφορούν τις προϋποθέσεις συμμετοχής στον διαγωνισμό, τη διαδικασία επιλογής του ανάδοχου ή τα εφαρμοστέα για την ανάδειξη του κριτήρια, σε σημείο που να αποκλείει ή να καθιστά ουσιωδώς δυσχερή τη συμμετοχή του στον διαγωνισμό (βλ. ΕΑ 86/2018, 12-15/2018 Ολομ. - πρβλ. ΕΑ 146-148/2016 Ολομ, Δημήτριος Γ. Ράικος, Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων, Β' έκδοση, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2017, σελ. 756).

Περαιτέρω, το έννομο συμφέρον του για την προσβολή της Διακήρυξης με αίτηση ακύρωσης διατηρείται μόνον εφόσον προβάλλει, με ειδικούς και συγκεκριμένους ισχυρισμούς, ότι η Διακήρυξη περιλαμβάνει όρο, ο οποίος αποκλείει παρανόμως τη συμμετοχή του στον διαγωνισμό ή καθιστά ανέφικτη ή ουσιωδώς δυσχερή την εκ μέρους του υποβολή προσφοράς ή αίτησης συμμετοχής (βλ. ΣτΕ 1259/2019, 4606/2012, 1987/2011). Η επίκληση δε τέτοιων ειδικών και συγκεκριμένων ισχυρισμών προς θεμελίωση του εννόμου συμφέροντος του αιτούντος απαιτείται τόσο κατά την προβολή λόγων που

στρέφονται κατά συγκεκριμένων όρων της Διακήρυξης, όσο και κατά την προβολή λόγων που πλήττουν γενικά την νομιμότητά της (ΣτΕ 2631/2020).

8. Περαιτέρω, η διατύπωση του άρθρου 360 παρ. 1 ν. 4412/2016, δεν αναιρεί, αλλά αντίθετα επιβεβαιώνει και ενσωματώνει την πάγια δικονομική αρχή ότι το έννομο συμφέρον για άσκηση ενδίκου βοηθήματος, και στην προκειμένη περίπτωση ενδικοφανούς προσφυγής, πρέπει να είναι προσωπικό, άμεσο και ενεστώς. Έτσι, κατά την παραπάνω διάταξη η έννοια του «συμφέροντος» ταυτίζεται ως προς το περιεχόμενό της με την παγία έννοια του «εννόμου συμφέροντος» όπως αυτή έχει διαμορφωθεί στα πλαίσια της διοικητικής δικονομίας και της ακυρωτικής δίκης.

9. Όπως προκύπτει από το περιεχόμενο της υπό εξέταση προδικαστικής προσφυγής, η προσφεύγουσα προκειμένου να θεμελιώσει το έννομο συμφέρον της για την άσκηση της κρινόμενης προσφυγής ισχυρίζεται τα εξής: *«Η εταιρία μας δραστηριοποιείται, μεταξύ άλλων, στην αγορά της κατασκευής, λειτουργίας και συντήρησης εγκαταστάσεων διαχείρισης, αποκομιδής και μεταφοράς κάθε μορφής αποβλήτων και απορριμμάτων. Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 2 του Καταστατικού της, σκοπός της εταιρίας μας είναι, μεταξύ άλλων, «[η] ανάληψη και εκτέλεση, στο εσωτερικό ή το εξωτερικό, πάσης φύσεως και μορφής δημοσίων, δημοτικών και ιδιωτικών τεχνικών έργων, όπως οικοδομικών, οδοποιίας, γεφυροποιίας, λιμενικών, υδραυλικών, ηλεκτρομηχανολογικών βιομηχανικών, ενεργειακών, διαχείρισης απορριμμάτων, καθαρισμού υγρών και στερεών αποβλήτων, και λοιπών εν γένει έργων είτε απαιτείται για τα έργα αυτά να είναι εγγεγραμμένη η εταιρεία στο Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (ΜΕΕΠ), και στην αντίστοιχη με τα έργα κατηγορία και τάξη, είτε όχι. 2. Η ανάληψη και εκπόνηση μελετών κάθε είδους τεχνικών έργων και εργασιών. Ο σχεδιασμός, η μελέτη, η κατασκευή, η χρηματοδότηση, η λειτουργία και η εκμετάλλευση ολοκληρωμένων συστημάτων διαχείρισης υδάτινων πόρων, ύδρευσης, απορριμμάτων, αποβλήτων, αιολικού δυναμικού, περιβαλλοντικών και εν γένει ενεργειακών έργων, καθώς και η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από κάθε είδους πηγή ενέργειας (ΑΠΕ/ ΣΗΘΥΑ, συμβατικά καύσιμα κ.ο.κ). 3. Η μελέτη, ο*

σχεδιασμός, η κατασκευή, επίβλεψη, εγκατάσταση, οργάνωση, λειτουργία, συντήρηση, επέκταση, διαχείριση και εκμετάλλευση έργων και σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας οποιασδήποτε πηγής χωρίς περιορισμό στο ύψος του προϋπολογισμού αυτών, μετά των συναφών τους εγκαταστάσεων, καθώς και των μέσων και προϊόντων που σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με τις δραστηριότητες της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας οποιασδήποτε μορφής [...] 11. Η παραγωγή εκμετάλλευση και ενεργειακή αξιοποίηση πάσης φύσεως δευτερογενών υλικών και επεξεργασμένων δευτερογενών καυσίμων (Refuse Derived Fuel) από οικιακά, εμπορικά, βιομηχανικά και πάσης φύσεως στερεά και υγρά απόβλητα. 12. Η Συνεργασία ή/και συμμετοχή σε Συστήματα Εναλλακτικής Διαχείρισης αποβλήτων. [...] 14. Η εισαγωγή, αγορά, πώληση και καθ' οιονδήποτε τρόπο εμπορία μη επεξεργασμένων και ημιεπεξεργασμένων αποβλήτων καθώς και επεξεργασμένων δευτερογενών καυσίμων (R.D.F.). 15. Η εξαγωγή πώληση και καθ' οιονδήποτε τρόπον εμπορία των ανακυκλώσιμων υλικών που θα προκύπτουν από τη διαδικασία διαχείρισης των αποβλήτων και/ή οποιωνδήποτε άλλων ανακυκλώσιμων υλικών. 16. Η διεξαγωγή ή παροχή υπηρεσιών αναφορικά με τη λειτουργία και συντήρηση ενεργειακών και περιβαλλοντικών εγκαταστάσεων διαχείρισης κάθε μορφής αποβλήτων, καθώς και η παροχή παντός είδους συμβουλευτικών υπηρεσιών σχετικά με τη διαχείριση ή ανακύκλωση απορριμμάτων και αποβλήτων και σχετικά με οποιαδήποτε θέματα αφορούν τη προστασία και συντήρηση του περιβάλλοντος. 17. Η αποκομιδή αποβλήτων, οργάνωση προγραμμάτων συλλογής και μεταφοράς Αποβλήτων από Δήμους, Κοινότητες ή άλλα νομικά ή φυσικά πρόσωπα. 18. Η συλλογή, συσκευασία, μεταφορά, επεξεργασία, τελική διάθεση ή άλλως διαχείριση επικινδύνων, μολυσματικών αποβλήτων, ή υλικών κατεδαφίσεων και κατασκευών [...] 21. Η κατασκευή μηχανολογικού εξοπλισμού, η πώληση, ενοικίαση, διάθεση, παραχώρηση χρήσης και παντός είδους εκμετάλλευση μηχανολογικού και μεταφορικού εξοπλισμού κατάλληλου για διαχείριση αποβλήτων ή αποβλήτων σε Δήμους, Κοινότητες, το Κράτος και φυσικά και νομικά πρόσωπα».

Επίσης, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι πληροί όλες τις προϋποθέσεις συμμετοχής που ορίζονται στη Διακήρυξη και δεν προσβάλλονται με την προσφυγή της, καθώς είναι εγγεγραμμένη στην 6η Τάξη του ΜΕΕΠ (αρ. μητρώου 19464), με κατάταξη, μεταξύ άλλων, στις κατηγορίες έργων Οικοδομικά (6η Τάξη), Οδοποιία (6η Τάξη), Ηλεκτρομηχανολογικά (6η Τάξη) και Έργα Καθαρισμού και Επεξεργασίας Νερού και Υγρών, Στερεών και Αερίων Αποβλήτων (4η Τάξη) του ΜΕΕΠ. Επομένως, η προσφεύγουσα περιλαμβάνεται καταρχήν στον κύκλο των οικονομικών φορέων, που θεμελιώνουν εύλογο ενδιαφέρον να μετάσχουν στον επίμαχο διαγωνισμό.

10. Με τον πρώτο λόγο προσφυγής η προσφεύγουσα προβάλλει ασάφεια και αοριστία της Διακήρυξης ως προς τα επιμέρους κριτήρια βαθμολόγησης της τεχνικής προσφοράς κατά παράβαση των οριζόμενων στα άρθρα 56 και 86 του ν. 4412/2016. Ειδικότερα, κατά την αναλυτική παράθεση του ισχυρισμού της, η προσφεύγουσα προβάλλει ότι οι διατάξεις της Διακήρυξης που ρυθμίζουν το Κριτήριο βαθμολόγησης της τεχνικής προσφοράς Κ3 (Σχέδιο αξιοποίησης παραγόμενου CLO) δεν πληρούν τις προϋποθέσεις των άρθρων 56 και 86 του ν. 4412/2016, δεδομένου ότι χαρακτηρίζονται από αοριστία και αντιφατικότητα προς άλλες διατάξεις της Διακήρυξης και δεν συνοδεύονται δε από συγκεκριμένες προδιαγραφές που επιτρέπουν την αποτελεσματική επαλήθευση των πληροφοριών που παρέχονται από τους προσφέροντες, προκειμένου να αξιολογείται ο βαθμός συμμόρφωσής τους προς τα κριτήρια ανάθεσης. Ισχυρίζεται ακόμα ότι ούτε στη Διακήρυξη, αλλά ούτε στα υπόλοιπα Τεύχη Δημοπράτησης προβλέπεται συγκεκριμένη προδιαγραφή για το υλικό τελικής κάλυψης, ενώ η μόνη σχετική προδιαγραφή που υπάρχει στην υπουργική απόφαση με αριθμό 114218/1997 (ΦΕΚ Β' 1016) είναι για το υλικό καθημερινής επικάλυψης, του οποίου ορίζεται τιμή υδροπερατότητας $K < 1 \times 10^{-6}$ μετά την συμπίεση. Επομένως, κατά τα προβαλλόμενα, για το υλικό τελικής κάλυψης είναι αδύνατον να αναπτυχθεί μεθοδολογία και να γίνουν υπολογισμοί, προκειμένου να αξιολογηθούν στο πλαίσιο αξιολόγησης τεχνικών προσφορών, στο μέτρο που το κανονιστικό πλαίσιο του Διαγωνισμού δεν προβλέπει κοινές για όλους τους διαγωνιζόμενους

προδιαγραφές και ιδιότητες του υλικού, προκειμένου να αναπτυχθεί μεθοδολογία επεξεργασίας του υλικού, αλλά και να γίνουν υπολογισμοί που θα αποδεικνύουν την επίτευξη συμπίεσης, με αποτέλεσμα συγκεκριμένες ιδιότητες. Ομοίως, για το υλικό ημερήσιας επικάλυψης, δεν είναι δυνατόν να αναπτυχθεί μεθοδολογία, ούτε να γίνουν υπολογισμοί, προκειμένου να αξιολογηθούν στο πλαίσιο αξιολόγησης τεχνικών προσφορών, διότι το κανονιστικό πλαίσιο του Διαγωνισμού δεν προβλέπει κοινές για όλους τους διαγωνιζόμενους προδιαγραφές και ιδιότητες του υλικού, προκειμένου να αναπτυχθεί μεθοδολογία επεξεργασίας του υλικού και να γίνουν υπολογισμοί που να αποδεικνύουν την επίτευξη της ως άνω τιμής υδροπερατότητας. Επίσης, κατά τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, ελλείπει των παραπάνω στοιχείων του κανονιστικού πλαισίου του Διαγωνισμού οποιαδήποτε μεθοδολογία και οποιοδήποτε υπολογισμοί, για την απόδειξη της επίτευξης της παραπάνω απαιτούμενης τιμής υδροπερατότητας, θα βασίζεται σε δεδομένα που θα υιοθετήσει αυθαίρετα κάθε διαγωνιζόμενος, καθώς απουσιάζει η κοινή βάση σύγκρισης των προσφορών των διαγωνιζομένων με αποτέλεσμα να διακυβεύεται η «συγκριτική αξιολόγηση» των προσφορών, καθώς η προαναφερθείσα ασάφεια του κανονιστικού πλαισίου του Διαγωνισμού θα οδηγήσει και στην υποβολή μη συγκρίσιμων προσφορών. Ακόμα, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι για το επίμαχο κριτήριο, δεν καθορίζεται ούτε με ποιον συγκεκριμένο και αντικειμενικό τρόπο θα βαθμολογηθεί κάθε διαγωνιζόμενος, ούτε πώς βαθμολογείται κάθε αξιολογούμενο στοιχείο, αλλά και ούτε πόσους βαθμούς λαμβάνει και ποια είναι η βαρύτητα που λαμβάνει το καθένα κριτήριο στη συνολική βαθμολόγηση. Για παράδειγμα, μεταξύ δύο διαγωνιζόμενων εκ των οποίων ο πρώτος εξασφαλίζει την αξιοποίηση του CLO κατά 80%, υποβάλλοντας προς τεκμηρίωση συμφωνητικό με αποδέκτη και ο δεύτερος εξασφαλίζει την αξιοποίηση του CLO κατά 100%, υποβάλλοντας επιστολή πρόθεσης συνεργασίας με αποδέκτη, δεν είναι σαφές, ούτε ποιος λαμβάνει τη μεγαλύτερη βαθμολογία, αλλά ούτε και κατά πόσο μεγαλύτερη θα είναι η μία βαθμολογία σε σχέση με την άλλη. Τέλος, κατά τον προβαλλόμενο λόγο προσφυγής, ενώ στην παράγραφο 14.1 της Διακήρυξης αναφέρεται ότι κατά

την αξιολόγηση το κριτήριο Κ3 λαμβάνει αριθμητική τιμή από 50 έως 100, στο Παράρτημα Ι της Διακήρυξης παρουσιάζεται μια ασαφής ποιοτική κλίμακα με χαρακτηρισμούς «καλή», «πολύ καλή», «άριστη», με κάθε έναν από τους εν λόγω χαρακτηρισμούς να αντιστοιχεί σε ένα εύρος βαθμών, χωρίς να δίνεται ακριβής ορισμός των ως άνω χαρακτηρισμών ως προς το προς αξιολόγηση αντικείμενο και χωρίς να καθορίζεται με ακρίβεια ο τρόπος υπολογισμού της βαθμολογίας σε αριθμητική κλίμακα 50 έως 100.

11. Η αναθέτουσα αρχή σχετικά με τους παραπάνω ισχυρισμούς της προσφεύγουσας αντιτάσσει ότι «στο κριτήριο Κ.3 βαθμολογείται η μεθοδολογία και ο βαθμός εξασφάλισης αξιοποίησης του παραγόμενου CLO, καθώς και ο αριθμός των στοιχείων που τεκμηριώνουν τα παραπάνω, σύμφωνα με τα αναλυτικά αναφερόμενα στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι της διακήρυξης. Για το λόγο αυτό η Επιτροπή Διαγωνισμού θα προβεί σε συγκριτική ποιοτική αξιολόγηση, βάσει της κλίμακας αξιολόγησης που αναφέρεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι της διακήρυξης». Επίσης, η αναθέτουσα αρχή εξειδικεύει με τις απόψεις της ότι «το σχέδιο αξιοποίησης παραγόμενου CLO του διαγωνιζόμενου, που θα τεκμηριώνει τα ανωτέρω με αριθμούς 1 και 2 σημεία, που ορίζονται στο Παράρτημα Ι για το Κριτήριο Κ3, και θα τεκμηριώνει με αποδεικτικά τεκμηρίωσης (επιστολή εκδήλωσης ενδιαφέροντος ή προσύμφωνο ή συμφωνητικό) ότι οι υπερβάλλουσες ποσότητες οδηγούνται προς χρήση στις λοιπές επιλογές που θέτει η ανωτέρω Υ.Α. οικ. 56366/4351/2014 θα λάβει τη μέγιστη βαθμολογία. Συμπερασματικά, κάθε διαγωνιζόμενος στο εν λόγω κριτήριο καλείται να προσδιορίσει στη βάση της τεχνικής του λύσης, τις ποσότητες που οδηγούνται για καθημερινή και τελική επικάλυψη στον ΧΥΤ και στη συνέχεια τη δυνατότητα απορρόφησης της υπερβάλλουσας ποσότητας που οδηγείται σε άλλες νόμιμες λύσεις, σύμφωνα με την Υ.Α. οικ. 56366/4351/2014 (ΦΕΚ 3339/Β' 12.12.2014) «Καθορισμός απαιτήσεων (προδιαγραφών) για εργασίες επεξεργασίας στο πλαίσιο της μηχανικής – βιολογικής επεξεργασίας των σύμμεικτων αστικών αποβλήτων και καθορισμός χαρακτηριστικών των παραγόμενων υλικών ανάλογα με τις χρήσεις τους, σύμφωνα με το εδάφιο β της παραγράφου 1 του άρθρου 38 του Ν. 4042/2012

(24/A) – άρθρο 4». Όσον αφορά τον ισχυρισμό της προσφεύγουσας ότι ως προς το επίμαχο κριτήριο δεν καθορίζεται ούτε ο τρόπος βαθμολόγησης κάθε αξιολογούμενου στοιχείου, αλλά και ούτε πόσους βαθμούς λαμβάνει και ποια είναι η βαρύτητα που λαμβάνει το καθένα στη συνολική βαθμολόγηση αναφέρουμε ότι η συνολική ποσότητα του παραγόμενου CLO και ο καταμερισμός αυτής σε ποσότητα που οδηγείται για καθημερινή και τελική επικάλυψη στον ΧΥΤ (1η παράμετρος) και σε υπερβάλλουσα ποσότητα που οδηγείται σε άλλες νόμιμες χρήσεις (2η παράμετρος), εξαρτώνται αποκλειστικά από την τεχνολογική λύση του κάθε διαγωνιζόμενου, η οποία καθορίζει και την ποσότητα CLO και το υπόλειμμα προς ταφή που παράγεται, το οποίο απαιτεί CLO ως υλικό επικάλυψης. Ως εκ τούτου δεν δύναται να καθοριστεί «εσωτερική» βαρύτητα μεταξύ των δύο (2) αυτών βασικών παραμέτρων, καθώς τέτοιος προσδιορισμός θα καθόριζε μονοσήμαντα την τεχνολογική λύση, η οποία αποτελεί και το αντικείμενο του διαγωνισμού, κάτι το οποίο δεν είναι επιτρεπτό». Τέλος, η αναθέτουσα αρχή προβάλλει ότι το κριτήριο Κ3 καλύπτει τις απαιτήσεις του άρθρου 86 του ν. 4412/16, καθώς: «1. δεν έχει ως αποτέλεσμα την παροχή απεριόριστης ελευθερίας στην ΑΑ, δεδομένου ότι η αναλυτική περιγραφή του τρόπου αξιολόγησης και η παροχή εύρους κλίμακας αξιολόγησης, όπως παρατίθεται αναλυτικά στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι «Περιεχόμενα Τεχνικής Προσφοράς» της διακήρυξης, ορίζει το πλαίσιο αξιολόγησης, 2. διασφαλίζει τη δυνατότητα αποτελεσματικού ανταγωνισμού, καθώς περιγράφει τα επιμέρους θέματα που δύναται να λάβουν μεγαλύτερη βαθμολόγηση και στα οποία θα ανταγωνιστούν οι διαγωνιζόμενοι, βάσει της προσφοράς τους, 3. δεδομένου ότι το εν λόγω κριτήριο αφορά στο ΜΕΡΟΣ 2 της σύμβασης «υπηρεσία κανονικής λειτουργίας του έργου» και όχι σε προμήθεια ειδών ή κατασκευή έργου, δεν μπορούν να τεθούν ειδικές προδιαγραφές αλλά γενικές όπως και έχουν τεθεί. Άλλωστε σύμφωνα με την παρ.11 του άρθρου 86 του ν.4412/2016 «Εάν υπάρχουν αμφιβολίες, οι αναθέτουσες αρχές επαληθεύουν αποτελεσματικά την ακρίβεια των πληροφοριών και αποδείξεων, τις οποίες παρέχουν οι προσφέροντες». 4. η απαίτηση για πλήρως και ειδικά αιτιολογημένη βαθμολόγηση ενισχύεται από την παροχή εύρους βαθμολόγησης ανάλογα με τη λεκτική διατύπωση της κρίσης» και επικαλείται

προηγούμενες αποφάσεις της ΕΑΔΗΣΥ (με αριθμούς 540/2023 και 1091/2023), με τις οποίες απορρίφθηκαν σχετικοί ισχυρισμοί κατά όρων διακήρυξης έργου ΜΕΑ, με τα ίδια κριτήρια με αυτά της κρινόμενης. Μετά την εκτίμηση των εκατέρωθεν ισχυρισμών για τον πρώτο λόγο προσφυγής λεκτέα τα εξής:

12. Στον όρο 14 της Διακήρυξης με τίτλο «Κριτήριο Ανάθεσης» ορίζεται ότι: *«Κριτήριο ανάθεσης της Σύμβασης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας – τιμής, σύμφωνα με το άρθρο 86 του Ν. 4412/16, με αξιολόγηση μελέτης (άρθρο 50 ν.4412/2016). Η βέλτιστη σχέση ποιότητας - τιμής εκτιμάται βάσει των κάτωθι κριτηρίων: (...) Κ3. Σχέδιο αξιοποίησης παραγόμενου CLO. (...)»*. Επίσης, στην παρ. 14.1 του ίδιου όρου το Κριτήριο Κ3 ορίζεται ως εξής *«Κριτήριο Κ3: Σχέδιο αξιοποίησης παραγόμενου CLO Κάθε διαγωνιζόμενος στην Τεχνική του προσφορά (Παράρτημα Ι της διακήρυξης) θα συμπεριλάβει τη μεθοδολογία που θα ακολουθήσει για να εξασφαλίσει την αξιοποίηση του παραγόμενου CLO, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, και θα παρουσιάσει κάθε στοιχείο που δύναται να ενισχύσει την αποτελεσματικότητα του προτεινόμενου σχεδίου αξιοποίησης. Η βαθμολόγηση του κριτηρίου κυμαίνεται από 50 έως 100 βαθμούς και θα γίνει σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο Παράρτημα Ι της διακήρυξης»*. Επίσης, στο Παράρτημα Ι της Διακήρυξης σχετικά με το επίμαχο Κριτήριο Κ3 προβλέπονται τα ακόλουθα: *«Γ. Σχέδιο αξιοποίησης παραγόμενου CLO (κριτήριο Κ3) - Κάθε διαγωνιζόμενος θα πρέπει να παρουσιάσει το σχέδιο αξιοποίησης του παραγόμενου CLO, στο οποίο θα αναλύει τη μεθοδολογία που θα ακολουθήσει για να εξασφαλίσει την αξιοποίησή του, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, και θα παρουσιάσει κάθε στοιχείο που δύναται να ενισχύσει την αποτελεσματικότητα του προτεινόμενου σχεδίου αξιοποίησης. Κάθε διαγωνιζόμενος στο εν λόγω κριτήριο καλείται να προσδιορίσει στη βάση της τεχνικής του λύσης τις ποσότητες που οδηγούνται για καθημερινή και τελική επικάλυψη στον ΧΥΤ και στη συνέχεια τη δυνατότητα απορρόφησης της υπερβάλλουσας ποσότητας που οδηγείται σε άλλες νόμιμες λύσεις, σύμφωνα με την Υ.Α. οικ. 56366/4351/2014 (ΦΕΚ 3339/Β`*

12.12.2014) «Καθορισμός απαιτήσεων (προδιαγραφών) για εργασίες επεξεργασίας στο πλαίσιο της μηχανικής – βιολογικής επεξεργασίας των σύμμεικτων αστικών αποβλήτων και καθορισμός χαρακτηριστικών των παραγόμενων υλικών ανάλογα με τις χρήσεις τους, σύμφωνα με το εδάφιο β της παραγράφου 1 του άρθρου 38 του Ν. 4042/2012 (24/Α) – άρθρο 4». Αναλυτικότερα, κάθε διαγωνιζόμενος στο σχέδιο αξιοποίησης του παραγόμενου CLO θα πρέπει να προβεί σε: 1) Τεκμηρίωση των ποσοτήτων που οδηγούνται για καθημερινή και τελική επικάλυψη στον ΧΥΤ, η οποία θα περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον: • Μεθοδολογία με την οποία θα τεκμηριώνει την ποσότητα CLO που πρέπει να αναμειχθεί με αδρανή/γαιώδη υλικά, ώστε το τελικό υλικό επικάλυσης να αποκτήσει τις κατάλληλες ιδιότητες ως υλικό καθημερινής και τελικής επικάλυσης στον ΧΥΤ, βάσει της Υ.Α. οικ. 114218/1997 (ΦΕΚ 1016/Β` 17.11.1997), όπως ισχύει σήμερα, και της ΑΕΠΟ. • Παράθεση όλων των αναγκαίων υπολογισμών, ώστε να τεκμηριώνονται οι ποσότητες που οδηγούνται για καθημερινή και τελική επικάλυψη στον ΧΥΤ. 2) Τεκμηρίωση της δυνατότητας απορρόφησης της ποσότητας CLO, από ενδιάμεσο ή τελικό νόμιμο αποδέκτη, με παράθεση επιστολής εκδήλωσης ενδιαφέροντος ή προσυμφώνου ή συμφωνητικού, στα οποία θα αναφέρονται και οι ετήσιες ποσότητες CLO. Τα εν λόγω στοιχεία θα πρέπει να είναι υπογεγραμμένα. Στο εν λόγω κριτήριο βαθμολογείται η μεθοδολογία και ο βαθμός εξασφάλισης αξιοποίησης του παραγόμενου CLO, καθώς και ο αριθμός των στοιχείων που τεκμηριώνουν τα παραπάνω. Η ΕΔ θα προβεί σε συγκριτική ποιοτική αξιολόγηση, σύμφωνα με τον ακόλουθο πίνακα: Κλίμακα βαθμολόγησης - Καλή 50-70 Πολύ καλή 71-90 Άριστη 91-100».

13. Από τα οριζόμενα στους παραπάνω όρους της Διακήρυξης, αλλά και από τους ισχυρισμούς που αναπτύσσει η αναθέτουσα αρχή στις απόψεις της προκύπτει ότι ο πρώτος προβαλλόμενος λόγος προσφυγής δεν ευσταθεί. Και αυτό γιατί ο όρος 14 της Διακήρυξης καθώς και τα όσα προβλέπονται στο παράρτημα Ι σχετικά με τη βαθμολόγηση του Κριτηρίου Κ3 είναι σαφή, εφόσον ορίζεται ότι οι συμμετέχοντες θα βαθμολογηθούν με βάση την τεκμηρίωση των ποσοτήτων που οδηγούνται για καθημερινή και τελική

επικάλυψη στον ΧΥΤ, όπως αυτή ειδικά προσδιορίζεται και με βάση την τεκμηρίωση της δυνατότητας απορρόφησης της ποσότητας CLO, από ενδιαμέσο ή τελικό νόμιμο αποδέκτη, με παράθεση επιστολής εκδήλωσης ενδιαφέροντος ή προσυμφώνου ή συμφωνητικού, στα οποία θα αναφέρονται και οι ετήσιες ποσότητες CLO. Επομένως, προκύπτει με σαφήνεια το βαθμολογητέο αντικείμενο καθώς και τα στοιχεία που θα πρέπει να παραθέσουν οι διαγωνιζόμενοι στις προσφορές τους για να βρίσκονται εντός του πλαισίου των απαιτήσεων της Διακήρυξης. Αβάσιμα επίσης η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι δεν υπάρχουν ρητά διατυπωμένα αντικειμενικά κριτήρια με βάση τα οποία θα αποδίδονται οι χαρακτηρισμοί «καλή», «πολύ καλή» και «άριστη» καθώς και η βαθμολογία 50-70, 71-90 ή 90-100, καθώς τα παραπάνω σχετικά πορίσματα της αναθέτουσας αρχής δεν προεξοφλούνται με την παράθεση απόλυτων στοιχείων, αλλά θα προκύψουν μετά την συγκριτική αξιολόγηση και αντιπαραβολή των υποβληθείσων προσφορών. Η δε συγκριτική αξιολόγηση είναι εφικτή, σε αντίθεση με τα όσα υποστηρίζει η προσφεύγουσα, καθώς από την αναλυτική παράθεση στο Παράρτημα Ι των ειδικότερων πεδίων αξιολόγησης των προσφορών για το Κριτήριο Κ3, οι διαγωνιζόμενοι είναι σε θέση να γνωρίζουν τα στοιχεία που πρέπει να παραθέσουν στην προσφορά τους για να αξιολογηθούν με ίσους όρους. Αντίστοιχα και η αναθέτουσα αρχή, έχοντας προσδιορίσει τα ειδικότερα πεδία αξιολόγησης («Τεκμηρίωση των ποσοτήτων που οδηγούνται για καθημερινή και τελική επικάλυψη στον ΧΥΤ» και «Τεκμηρίωση της δυνατότητας απορρόφησης της ποσότητας CLO, από ενδιαμέσο ή τελικό νόμιμο αποδέκτη, με παράθεση επιστολής εκδήλωσης ενδιαφέροντος ή προσυμφώνου ή συμφωνητικού, στα οποία θα αναφέρονται και οι ετήσιες ποσότητες CLO») έχει δεσμευθεί για την βαθμολόγηση των προσφορών και την μεταξύ τους σύγκριση με βάση τα στοιχεία που θα παραθέσουν για τα δύο παραπάνω αντικείμενα. Επίσης, ως προς τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας σχετικά με την αδυναμία ανάπτυξης μεθοδολογίας και υπολογισμών για το υλικό τελικής κάλυψης, θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι η αναθέτουσα αρχή παρέχει ως βάση τα οριζόμενα στην Υ.Α. οικ. 114218/1997 (ΦΕΚ 1016/Β` 17.11.1997 και παραπέμπει επίσης στα οριζόμενα στην Υ.Α. οικ. 56366/4351/2014 (ΦΕΚ

3339/B` 12.12.2014). Σε κάθε περίπτωση πάντως, σύμφωνα με τους προπαρατεθέντες όρους της Διακήρυξης, βαθμολογείται η «μεθοδολογία» της κάθε συμμετέχουσας εταιρείας, η οποία αποτελεί εξατομικευμένο στοιχείο που δεν μπορεί εκ των προτέρων να οριοθετηθεί από την αναθέτουσα αρχή, ορίζοντας, όπως αναφέρει η προσφεύγουσα, «κοινές προδιαγραφές» για όλους τους διαγωνιζόμενους και «σαφή και αντικειμενικά κριτήρια» για την απόδοση της βαθμολογίας και των χαρακτηρισμών των προσφορών, τα οποία άλλωστε δεν θα μπορούσαν να προσδιορισθούν με ακρίβεια εκ των προτέρων, εφόσον προκύπτουν μετά την αξιολόγηση των προσφορών που υποβλήθηκαν. Αντίθετα, αποτελεί υποχρέωση των συμμετεχόντων να καταστρώσουν τη μεθοδολογία τους και να θέσουν αυτήν στην κρίση της αναθέτουσας αρχής προς αξιολόγηση με βάση και τη συγκριτική συνεκτίμηση. Επομένως, ο πρώτος λόγος προσφυγής απορρίπτεται ως αβάσιμος.

14. Με το πρώτο σκέλος του δεύτερου λόγου προσφυγής η προσφεύγουσα προβάλλει παράβαση των άρθρων 18, 53 και 54 του ν. 4412/2016 ως προς την παραγωγή του κομπόστ από Προδιαλεγμένα Οργανικά Απόβλητα (ΠΟΑ). Ειδικότερα, στην παράγραφο 1.8 (Εγγυημένα μεγέθη προσφερόμενου σχεδιασμού- Στόχοι εγκατάστασης επεξεργασίας απορριμμάτων – Απαιτήσεις εκτέλεσης έργου) του Κεφαλαίου 1 (Γενικά στοιχεία του έργου – Παράμετροι σχεδιασμού) του Τεύχους 3 (Τεχνική Περιγραφή) της Διακήρυξης, ορίζονται τα ελάχιστα απαιτούμενα ποιοτικά χαρακτηριστικά του παραγόμενου κομπόστ τύπου Α από οργανικό κλάσμα ΑΣΑ και του κομπόστ υψηλής ποιότητας από προδιαλεγμένα βιοαπόβλητα και προβλέπονται τα εξής: *«1) Ποιοτικά χαρακτηριστικά κομπόστ τύπου Α και κομπόστ από προδιαλεγμένα οργανικά [...] Το παραγόμενο εδαφοβελτιωτικό από τα προδιαλεγμένα οργανικά θα πληροί τις απαιτήσεις της απόφασης 2015/2099 της 18ης Νοεμβρίου 2015, σχετικά με «τον καθορισμό οικολογικών κριτηρίων απονομής του οικολογικού σήματος της ΕΕ σε μέσα ανάπτυξης, βελτιωτικά εδάφους και εδαφοκάλυμμα. [...] 2) Χρήση και Διάθεση Προϊόντων Κομποστοποίησης [...] Το παραγόμενο κομπόστ από προδιαλεγμένα οργανικά, θα χρησιμοποιείται ως εδαφοβελτιωτικό για τις ανάγκες της περιοχής και των γεωργικών*

καλλιεργειών». Επίσης, στο Κεφάλαιο 16 (Πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Παρακολούθησης) του παραπάνω Τεύχους 3 (Τεχνική Περιγραφή) της Διακήρυξης προβλέπονται τα εξής: «σε σχέση με τα ποιοτικά χαρακτηριστικά, οι παράμετροι που θα μετρώνται καθώς και οι μέθοδοι δειγματοληψίας και αναλύσεων ορίζονται στην απόφαση 2015/2099/EK της επιτροπής της 18ης Νοεμβρίου 2015 σχετικά με τον καθορισμό οικολογικών κριτηρίων απονομής του οικολογικού σήματος της Ε.Ε. σε μέσα ανάπτυξης βελτιωτικά εδάφους και εδαφοκάλυμμα. Οι αναλύσεις θα γίνονται από διαπιστευμένα εργαστήρια». Επιπλέον, η υποπαράγραφος 10 (Ελάχιστος Χρόνος παραμονής οργανικού υλικού στη βιολογική επεξεργασία) της παραγράφου 1.8 (Εγγυημένα μεγέθη προσφερόμενου σχεδιασμού- Στόχοι εγκατάστασης επεξεργασίας απορριμμάτων – Απαιτήσεις εκτέλεσης έργου) του Κεφαλαίου 1 (Γενικά στοιχεία του έργου – Παράμετροι σχεδιασμού) του Τεύχους 3 (Τεχνική Περιγραφή) της Διακήρυξης προβλέπει τα εξής: «αναερόβια διεργασία: τουλάχιστον 21 ημέρες. Ανοιχτή αερόβια διεργασία – σωροί ωρίμανσης: τουλάχιστον 33 ημέρες». Ακόμα, στο Κεφάλαιο 7 (Αερόβια βιολογική επεξεργασία χωνεύματος ΑΣΑ και ΠΟΑ) του Τεύχους 3 (Τεχνική Περιγραφή) της Διακήρυξης, προβλέπονται τα εξής: «σε κάθε περίπτωση ο χρόνος παραμονής του υλικού στην ωρίμανση θα ανέρχεται σε τουλάχιστον 33 ημέρες. Εναλλακτικά, είναι δυνατή η αερόβια βιολογική επεξεργασία του χωνέματος σε κλειστούς αντιδραστήρες με εξαναγκασμένο αερισμό. Στην περίπτωση αυτή, ο ελάχιστος χρόνος παραμονής του υλικού στη μονάδα αυτή είναι 28 ημέρες». Η προσφεύγουσα επισημαίνει επίσης ότι η μνημονευόμενη απόφαση με αριθμό 2015/2099 της Επιτροπής της 18ης Νοεμβρίου 2015, σχετικά με την ποιότητα των εδαφοβελτιωτικών, έχει αντικατασταθεί από την απόφαση με αριθμό 2022/1244 της Επιτροπής της 13ης Ιουλίου 2022, «Για τον καθορισμό των κριτηρίων απονομής του οικολογικού σήματος της ΕΕ σε μέσα ανάπτυξης και βελτιωτικά εδάφους» [C(2022) 4758], η οποία προβλέπει συγκεκριμένα χαρακτηριστικά στο εδαφοβελτιωτικό, όταν αυτό προορίζεται για γεωργική χρήση, τα οποία αφορούν άμεσα τη διεργασία της βιολογικής επεξεργασίας. Κατά τα προβαλλόμενα, μοναδικός στόχος της Αναθέτουσας Αρχής είναι η μονάδα κομποστοποίησης - ωρίμανσης να παράγει κόμποστ που να πληροί

τις παραπάνω προϋποθέσεις, δηλαδή τα κριτήρια ποιότητας της Απόφασης 2015/2099, όπως αντικαταστάθηκε από την Απόφαση 2022/1244, προκειμένου εξάλλου να γίνεται παραγωγή «εδαφοβελτιωτικού για τις ανάγκες τις περιοχής και των γεωργικών καλλιεργειών». Επίσης, ισχυρίζεται ότι εάν μια προσφερόμενη λύση επιτυγχάνει την παραγωγή τέτοιου κομπόστ, είναι αδιάφορο εάν ο χρόνος παραμονής των απορριμμάτων στον χώρο κομποστοποίησης- ωρίμανσης είναι μικρότερος των 28 ημερών και επομένως, εφόσον η Διακήρυξη ρητά επιτρέπει να προσφερθούν διαφορετικές τεχνολογίες και διατάξεις, εάν μια τέτοια προσφορά επιτυγχάνει το ζητούμενο αποτέλεσμα, ως προς τις προδιαγραφές του παραγόμενου κομπόστ, οι παραπάνω προδιαγραφές των ημερών παραμονής των απορριμμάτων δεν είναι αναγκαίες για την εξυπηρέτηση των αναγκών της αναθέτουσας αρχής. Περαιτέρω, όπως υποστηρίζει η προσφεύγουσα, η θέσπιση συγκεκριμένου χρόνου παραμονής δεν δικαιολογείται και, συνεπώς περιορίζει τις μεθόδους επίτευξης του συγκεκριμένου μοναδικού στόχου, δηλαδή την παραγωγή κατάλληλου κομπόστ και η επιλογή της αναθέτουσας αρχής να ορίσει συγκεκριμένο ελάχιστο σχετικό χρόνο παραμονής προδιαλεγμένου υλικού τριάντα τριών (33) ημερών σε ανοικτούς σωρούς ή είκοσι οκτώ (28) ημερών σε κλειστούς αντιδραστήρες οδηγεί στον αποκλεισμό άλλων δοκιμασμένων τεχνολογιών και εμποδίζει την ανάπτυξη του ανταγωνισμού. Σχετικά τέλος με τη βλάβη που υφίσταται από την ισχύ της επίμαχης απαίτησης η προσφεύγουσα προβάλλει ότι η τεχνολογία που διαθέτει επιτυγχάνει τα ζητούμενα από τη Διακήρυξη ποιοτικά χαρακτηριστικά για το κομπόστ υψηλών προδιαγραφών με χρόνο παραμονής 21 ημερών στην αναερόβια χώνευση και 14 ημερών στην κομποστοποίηση- ωρίμανση που ακολουθεί (κλειστό σύστημα) αντί των 28 ημερών (ή των 33 ημερών) που καθορίζονται ως ελάχιστες στη Διακήρυξη.

15. Στον παραπάνω προβαλλόμενο λόγο προσφυγής η αναθέτουσα αρχή αντιτάσσει με τις απόψεις της, μεταξύ άλλων, τα εξής *«Ειδικά για το κομπόστ από προδιαλεγμένα οργανικά απόβλητα (ΠΟΑ) όπου προορίζεται για εδαφικές χρήσεις σε καλλιέργειες (μέσα ανάπτυξης, βελτιωτικά έδαφος, προϊόν*

λίπανσης) θα πρέπει να εξασφαλίζεται η ανώτερη δυνατή ποιότητα, ώστε να υπάρξει δυνατότητα εμπορικής διάθεσής του ως αποτέλεσμα των ευεργετικών ιδιοτήτων του κατά την εφαρμογή του (σε καλλιέργειες κλπ.). Με γνώμονα την ανώτερη δυνατή ποιότητα για τη διασφάλιση της εμπορικής διάθεσης του προϊόντος αυτού, η ΑΑ διαμορφώνει τα ΤΔ και εισάγει ελάχιστο χρόνο παραμονής 28 ημερών (ή 33 ημερών αναλόγως τεχνολογίας) με στόχο να επιτευχθεί:

- Η διασφάλιση της παραγωγής υψηλής ποιότητας και προστιθέμενης αξίας σταθεροποιημένου υλικού. Η παράταση της διαδικασίας της κομποστοποίησης, η χουμοποίηση του υλικού, οδηγεί σε τελικό κομπόστ ποιοτικά αναβαθμισμένο, πράγμα που τεκμηριώνεται με δημοσιευμένες επιστημονικές εργασίες, οι οποίες προτείνουν χρόνο παραμονής μεγαλύτερο των 28 ημερών (ή 33 ημερών αναλόγως τεχνολογίας). Ενδεικτικά παρατίθενται τρεις (3) τέτοιες εργασίες δημοσιευμένες σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά: • Pot S., et al., (2021), *Understanding the Shift in the Microbiome of Composts That Are Optimized for a Better Fit-for-Purpose in Growing Media*, *Front. Microbiol.*, Volume 12, • Insam, H., and Bertoldi, M. (2007). Chapter 3 *Microbiology of the composting process*. *Compost Sci. Technol.* 8, 25–48, • Vandecasteele, B., et. al. (2021). *Acidification of composts versus woody management residues: optimizing biological and chemical characteristics for a better fit in growing media*. *J. Environ. Manag.* 277:111444.

- Η διασφάλιση της μέγιστης υγιεινοποίησης του υλικού, που αποτελεί κρίσιμη ποιοτική παράμετρο. Η όσο το δυνατόν μεγαλύτερη μείωση των παραγόμενων υπολειμμάτων που οδηγούνται προς ταφή, αφού η αύξηση της αποδόμησης και σταθεροποίησης του υλικού οδηγεί σε μείωση του υπολείμματος που απομακρύνεται κατά το επόμενο στάδιο της ραφιναρίας κομπόστ. Στην προκείμενη περίπτωση, δεδομένου ότι η προσφεύγουσα δύναται να επιτύχει τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά σχεδιάζοντας την τεχνολογική της λύση με μικρότερο χρόνο παραμονής, ευλόγως μπορεί να τα επιτύχει και με μεγαλύτερο, δεδομένου ότι αφού ολοκληρωθεί η διεργασία εντός των ημερών που δύναται να επιτύχει βάσει της τεχνολογίας που προσφέρει, μπορεί να διατηρήσει το υλικό μέχρι την παρέλευση των απαιτούμενων ημερών

επιλέγοντας έτσι την ενίσχυση των λειτουργικών απαιτήσεων της συνολικής τεχνολογικής του λύσης. Ως εκ τούτου, η απαίτηση για ελάχιστο χρόνο παραμονής (28 ημερών ή 33 ημερών αναλόγως τεχνολογίας), ουδόλως περιορίζει τον ανταγωνισμό μεταξύ των διαγωνιζομένων καθώς επιτρέπει την επιλογή μεταξύ περισσότερων τεχνολογικών λύσεων και εξοπλισμού. Με βάση όλα τα παραπάνω, η ΑΑ μέσω των ΤΔ καθορίζει λειτουργικές παραμέτρους (χρόνος παραμονής), καθώς και ελάχιστα ποιοτικά χαρακτηριστικά, στοχεύοντας στην διασφάλιση της παραγωγής ενός ποιοτικού κομπόστ προδιαλεγμένων οργανικών αποβλήτων (ΠΟΑ) με ποιοτικά χαρακτηριστικά που δίνουν τη δυνατότητα εμπορικής διάθεσης. Έτσι, κάθε διαγωνιζόμενος μπορεί να επιλέξει την προσφερόμενη τεχνική λύση βάσει προδιαγραφών, πάντα εξετάζοντας το αντίστοιχο κόστος διασφαλίζοντας τη βιωσιμότητα της προσφοράς του με όρους ανταγωνισμού. Η απαίτηση για ποιοτικά χαρακτηριστικά του κομπόστ από Προδιαλεγμένα Οργανικά Απόβλητα (ΠΟΑ), που συνδέεται με τον αυξημένο χρόνο παραμονής αφορά συνεπακόλουθα και το CLO (το οποίο αποτελεί χαμηλότερης ποιότητα προϊόν για άλλες κατώτερες χρήσεις). Ο λόγος για τον οποίο επιλέγονται ενιαίες ημέρες παραμονής του υλικού στο στάδιο της κομποστοποίησης (28 ημέρες ή 33 ημέρες αναλόγως τεχνολογίας) αφορά τον ενιαίο τρόπο λειτουργίας της κομποστοποίησης και σχετίζεται με τον κοινό τρόπο αξιολόγησης της τεχνολογικής λύσης των διαγωνιζομένων. Κατόπιν όλων των ανωτέρω, η επιλογή της αναθέτουσας αρχής να ορίσει συγκεκριμένο χρόνο παραμονής του υλικού στο στάδιο της κομποστοποίησης (28 ημέρες ή 33 ημέρες αναλόγως τεχνολογίας) συνεισφέρει:

- Στη βελτίωση των ποιοτικών χαρακτηριστικών του κομπόστ από Προδιαλεγμένα Οργανικά Απόβλητα (ΠΟΑ), όπως τεκμηριώνεται από επιστημονικές έρευνες, ώστε να επιτευχθεί εμπορική διάθεση που προβλέπεται από τα ΤΔ, η οποία είναι απολύτως εύλογη και δεν περιορίζει τον ανταγωνισμό.
- Στη μείωση των υπολειμμάτων (που σχετίζεται με την παραγωγή κομπόστ από ΠΟΑ και CLO».

Μετά την εκτίμηση των παραπάνω ισχυρισμών για τον κρινόμενο λόγο προσφυγής γίνονται δεκτά τα εξής:

16. Κατά πάγια νομολογία, η αναθέτουσα αρχή είναι καταρχήν ελεύθερη να διαμορφώνει κατά την κρίση της τους όρους της Διακήρυξης για την ανάθεση δημόσιας σύμβασης με βάση τις ανάγκες της και τη σκοπιμότητα που εκείνη κρίνει. Η δε θέσπιση με την Διακήρυξη των προδιαγραφών και των αναγκών της αναθέτουσας αρχής από ποσοτική και ποιοτική άποψη, που κρίνει πρόσφορες ή αναγκαίες για την καλύτερη εξυπηρέτησή τους, δεν παραβιάζει τους κανόνες του ανταγωνισμού εκ μόνου του λόγου ότι συνεπάγεται αδυναμία συμμετοχής στον διαγωνισμό ή καθιστά ουσιωδώς δυσχερή την συμμετοχή σε αυτόν κάποιων διαγωνιζομένων, των οποίων τα προϊόντα δεν πληρούν τις προδιαγραφές αυτές, δεδομένου ότι από την φύση τους οι προδιαγραφές περιορίζουν τον κύκλο των δυναμένων να συμμετάσχουν στον διαγωνισμό προσώπων, η δε σκοπιμότητα της θέσπισής τους γενικά αμφισβητείται απαράδεκτα από τον προτιθέμενο να μετάσχει στον διαγωνισμό (Ε.Α. ΣτΕ 354/2014, 1140/2010 κ.ά.). Ελέγχονται, όμως, και στην περίπτωση αυτή, οι τεχνικές προδιαγραφές από την άποψη της τήρησης του εγχώριου κι ενωσιακού δικαίου και περαιτέρω της αρχής της ίσης μεταχείρισης και της απαγόρευσης των διακρίσεων καθώς και της αρχής της αναλογικότητας (βλ. ΣτΕ. 9/2015 (ΑΣΦ), Ε.Α. 415/2014, 354/2014, 257/2010 κ.ά.).

17. Στην προκειμένη περίπτωση η αναθέτουσα αρχή, πέραν του ότι είναι καταρχήν ελεύθερη να διαμορφώνει κατά την κρίση της τους όρους της Διακήρυξης για την ανάθεση δημόσιας σύμβασης με βάση τις ανάγκες της και τη σκοπιμότητά που η ίδια κρίνει, αιτιολογεί και την επιλογή της να εισάγει τις προσβαλλόμενες τεχνικές προδιαγραφές στο κανονιστικό πλαίσιο της Διακήρυξης, αντικρούοντας τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας. Ειδικότερα, προβάλλει με αναλυτικούς ισχυρισμούς ότι οι επίμαχες τεχνικές προδιαγραφές είναι σκόπιμες και αναγκαίες προκειμένου να διασφαλισθεί η ποιοτική αναβάθμιση του κομπόστ και κατ' επέκταση η δυνατότητα καλύτερης εμπορικής διάθεσής του για την αξιοποίηση των ευεργετικών ιδιοτήτων του κατά την εφαρμογή του σε καλλιέργειες κλπ. Επικαλείται μάλιστα για την τεκμηρίωση της επιλογής της τρεις δημοσιευμένες επιστημονικές μελέτες οι

οποίες προτείνουν χρόνο παραμονής του υλικού στη μονάδα επεξεργασίας μεγαλύτερο των 28 ημερών ή 33 ημερών ανάλογα με την τεχνολογία. Επομένως, ο ορισμός ελάχιστου χρόνου παραμονής των υλικών στην μονάδα επεξεργασίας και η ένταξη των σχετικών απαιτήσεων στο κανονιστικό πλαίσιο της Διακήρυξης δεν είναι αυθαίρετη, αλλά εξυπηρετεί την επίτευξη της ανώτερης δυνατής ποιότητας για τη διασφάλιση της εμπορικής διάθεσης του κομπόστ, όπως αναλυτικά παραθέτει η αναθέτουσα αρχή στις απόψεις της.

18. Επίσης, σχετικά με την τήρηση των αρχών του υγιούς ανταγωνισμού, στις οποίες αναφέρεται η προσφεύγουσα, θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι στηρίζει τους ισχυρισμούς της για την απαλοιφή των απαιτήσεων αυτών στο γεγονός ότι η ίδια δεν δύναται να υποβάλει παραδεκτή προσφορά στον επίμαχο διαγωνισμό, καθώς η τεχνολογία που διαθέτει έχει χρόνο παραμονής 21 ημερών στην αναερόβια χώνευση και 14 ημερών στην κομποστοποίηση - ωρίμανση που ακολουθεί (κλειστό σύστημα) αντί των 28 ημερών (ή των 33 ημερών) που καθορίζονται ως ελάχιστες στη Διακήρυξη, γεγονός που από μόνο του δεν αρκεί για να στοιχειοθετήσει παράβαση των αρχών του ανταγωνισμού. Και αυτό γιατί δεν παρατίθενται στοιχεία σχετικά με τα χαρακτηριστικά άλλων διατάξεων και τεχνολογικών στην αγορά με τις απαιτούμενες κατά τη Διακήρυξη επίμαχες προδιαγραφές και σε ποια περίπτωση αναλογία αυτές διατίθενται στην οικεία αγορά, ώστε να γίνεται σαφές αν τελικά εμποδίζεται η συμμετοχή και άλλων δυνητικών συμμετεχόντων και αν κλονίζεται υπέρμετρα η δυνατότητα υποβολής περισσότερων ανταγωνιστικών προσφορών, καταλείποντας το συμπέρασμα ότι η μόνη ζημιούμενη από τους προσβαλλόμενους όρους της Διακήρυξης είναι η προσφεύγουσα.

19. Μετά τα παραπάνω και δεδομένου ότι η άσκηση προδικαστικής προσφυγής κατά ενός ή περισσότερων όρων της Διακήρυξης δεν κατατείνει στη διασφάλιση της συμμετοχής του προσφεύγοντος στο διαγωνισμό, αλλά στην τήρηση της ισορροπίας μεταξύ της ελευθερίας της αναθέτουσας αρχής να καλύψει τις ανάγκες της με τον κατά την κρίση της προσφορότερο τρόπο και της τήρησης της αρχής της αναλογικότητας και των αρχών του υγιούς

ανταγωνισμού, οι προβαλλόμενοι ισχυρισμοί θα πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι. Και αυτό γιατί στην κρινόμενη περίπτωση αιτιολογείται επαρκώς η αναγκαιότητα των επίμαχων τεχνικών προδιαγραφών από την αναθέτουσα αρχή, ενώ δεν αποδεικνύεται ο περιορισμός του κύκλου των οικονομικών φορέων που δύνανται να υποβάλλουν παραδεκτή προσφορά στον επίμαχο διαγωνισμό (βλ. ΕΑΔΗΣΥ 1771/2022).

20. Με το δεύτερο σκέλος του δεύτερου λόγου προσφυγής προβάλλονται όμοιοι ισχυρισμοί ως προς την παραγωγή κομπόστ τύπου Α και τους ελάχιστους απαιτούμενους χρόνους παραμονής σε μονάδα επεξεργασίας. Συγκεκριμένα, σε αντιστοιχία προς το πρώτο σκέλος του ισχυρισμού προβάλλεται ότι δεν είναι επιστημονικά ορθή και, συνεπώς, είναι παράνομη η επιλογή της Διακήρυξης να ορίσει μετά την αναερόβια χώνευση συγκεκριμένο ελάχιστο χρόνο παραμονής προδιαλεγμένου υλικού τριάντα τριών (33) ημερών σε ανοικτούς σωρούς για την κομποστοποίηση-ωρίμανση ή είκοσι οκτώ (28) ημερών σε κλειστούς αντιδραστήρες για την κομποστοποίηση-ωρίμανση, διότι με βάση τις προδιαγραφές αποτελέσματος που έχουν τεθεί, κάθε διαγωνιζόμενος διαθέτει όλη την πληροφορία που απαιτείται προκειμένου να προσφέρει σύστημα κομποστοποίησης-ωρίμανσης, που θα έχει τον απαραίτητο, κατά την κρίση και την τεχνολογία του, χρόνο παραμονής, προκειμένου τόσο το κομπόστ τύπου Α, όσο και το κομπόστ υψηλών προδιαγραφών να έχουν τα απαιτούμενα από τη Διακήρυξη ποιοτικά χαρακτηριστικά. Επίσης, ως προς το έννομο συμφέρον της για τον προβαλλόμενο ισχυρισμό η προσφεύγουσα παραθέτει ότι αν και πληροί όλες τις άλλες προδιαγραφές της Διακήρυξης και θα μπορούσε να συμμετάσχει στον Διαγωνισμό, δεν διαθέτει κάποια τεχνολογία που να πληροί και τις προδιαγραφές ως προς τους ελάχιστους χρόνους παραμονής και, συνεπώς, είτε αποκλείεται από τη συμμετοχή στον Διαγωνισμό, είτε η προσφορά της δεν θα βαθμολογηθεί παραπάνω από τη βάση, κατά περίπτωση. Ο ισχυρισμός αυτός προβάλλεται επίσης αβάσιμα, σύμφωνα με τα όσα έγιναν δεκτά κατά την εξέταση του πρώτου σκέλους, καθώς αφενός η αναθέτουσα αρχή στις απόψεις της αιτιολογεί με επάρκεια τους λόγους για τους οποίους έθεσε τις

αμφισβητούμενες προϋποθέσεις και επιπλέον, μόνη η αδυναμία συμμετοχής της προσφεύγουσας δεν αρκεί για την θεμελίωση επιχειρήματος περί περιορισμού του ανταγωνισμού. Επομένως, ο δεύτερος λόγος προσφυγής απορρίπτεται και ως προς το δεύτερο σκέλος αυτού.

21. Κατόπιν των παραπάνω σκέψεων, η υπό κρίση προδικαστική προσφυγή θα πρέπει να απορριφθεί και να καταπέσει το κατατεθέν παράβολο.

Για τους λόγους αυτούς

- 1.** Απορρίπτει την προδικαστική προσφυγή.
- 2.** Ορίζει την κατάπτωση του καταβληθέντος παραβόλου.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στις 18 Οκτωβρίου 2023 και εκδόθηκε στις 6 Νοεμβρίου 2023 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ-ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΛΚΙΑΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ-ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗΣ